

Social utblick

Villy Wiklund

Komplement till den sociala forskningen

Några veckor har jag under korta och ibland något längre kvällsstunder läst en del av de ansökningar, som inlämnats till Socialstyrelsen om anslag till forsknings- och utvecklingsarbete. Projekten är sinsemellan olika, och de frågeställningar man vill belysa handlar om bl a hemvårdsorganisation i en liten skärgårdskommun, hemspråkläraren som kulturförmedlare, försöksverksamhet med utvidgade fritidshem, utvärdering av rehabilitering och skyddad sysselsättning för svårplacerad arbetskraft samt svenska folkets inställning till hembränning m.m. Vidare finns det ansökningar om medel till fortsatt försöksverksamhet i Tierp och Vilhelmina.

Delegationen för social forskning, som är knuten till Socialdepartementet, svarar för bedömning och samordning av pågående och planerade projekt avseende forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet inom den sociala sektorn. Även om delegationen för kommande budgetår beräknas få 23,5 milj. kronor till sin verksamhet, och delegationen får hjälp med granskning och bedömning av ansökningarna från myndigheter och forskningsråd, kan det inte vara någon lätt uppgift att fördela medlen.

I delegationens uppgifter ingår dessutom att initiera forsknings- och utvecklingsarbete av betydelse för socialpolitiken. Hur delegationen arbetar framgår av verksamhetsberättelsen, som trycks i offset och expedieras till bl a landets kommuner. Det är synd om de insatser, som görs inom den sociala forskningen, inte observeras av förvaltningarna.

Sveriges Socionomförbund har under en lång följd av år kämpat för kvalitet och kvantitet inom detta område. I förbundets tidskrift krävdes i den sista ledaren för 1978 mer och bättre social forskning. I ledaren behandlades bl a Institutets för social

forskning (SOFI) verksamhet. Leif Holgersson tar i årets första nummer upp vilka områden, som skall prioriteras inom forskningen i socialt arbete. Han anser: "att forskningen i socialt arbete i första hand skall inriktas på att utforma teorier och modeller, som är hållbara och konkreta nog att grunda det 'hantverksmässiga' sociala arbetet på. Kanske skall metoder för behandlingsarbetet när det gäller avvikare prioriteras högt. På barnvårdens och nykterhetsvårdens område har vi haft den hårdaste styrningen av vårdlagarna och kommer kanske här att stå mest hjälplösa, när dessa lagar upphör att gälla". Personligen vill jag tillägga, att det finns många problem samt metodfrågor inom barn- och äldreomsorgen – de mest expansiva områdena inom den kommunala socialvården – som behöver belysas i olika forskningsprojekt. Det bör också observeras, att forskningsresurserna är ojämnt fördelade över landet. En fast forskningsstation till Vilhelmina skulle i någon mån kunna påverka den ojämna regionala fördelningen.

Att läsa avhandlingar och rapporter som rör sociala frågor är viktigt och intressant. Men ibland kan det bli både tråkigt och abstrakt. I Aino Trosells "Socialsvängen", som kom ut i höstas, finns där emot en närhet och intensitet i skildringen av socialassistentens vardag och klientens situation, som är annorlunda än den man möter i vetenskapliga avhandlingar. Hösten 1963 kom Sociala Meddelanden ut med ett specialnummer om skönlitteraturen som samhällsspegel. På första sidan ställdes frågan: Läser man skönlitteratur för att bli socionom? I en av de inledande artiklarna om dikten och socialarbetaren behandlades bl a Per-Olov Sundmans "Undersökningen", som skildrar en nykterhetsnämndsordförandes vända, när han skall göra en undersökning jämlikt 12 § NVL. Det är 20 år mellan Trosells och Sundmans böcker. Under dessa år har det utkommit en mängd böcker, som tagit upp sociala problem och socialarbetarnas arbetssituation. Vi bör inte glömma, att vi genom att läsa skönlitterära böcker kan nå en större medvetenhet och kanske självkänedom. Det kan därför vara motiverat med ett nytt specialnummer som ett komplement till resultaten från den sociala forskningen. Vem ställer upp gör ett nytt dubbelnummer?